

Na poslední orbitě

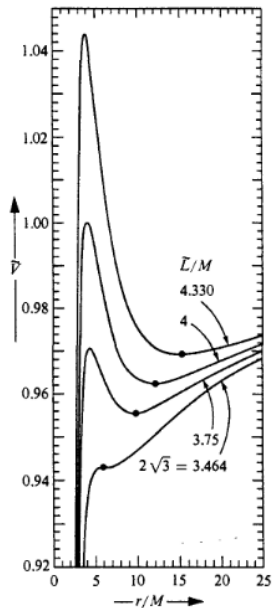

zaslechl F. Hroch

Léto '19

Na poslední orbitě

- Jáma v potenciálu
- Sgr A*
- Akreční disk

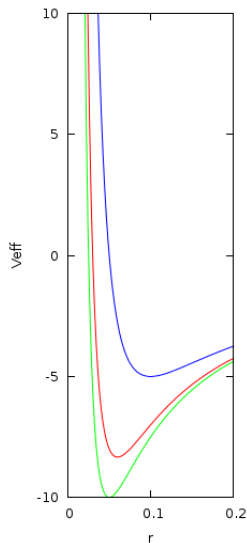
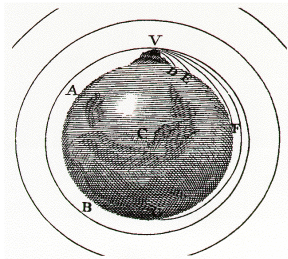

Keplerův problém

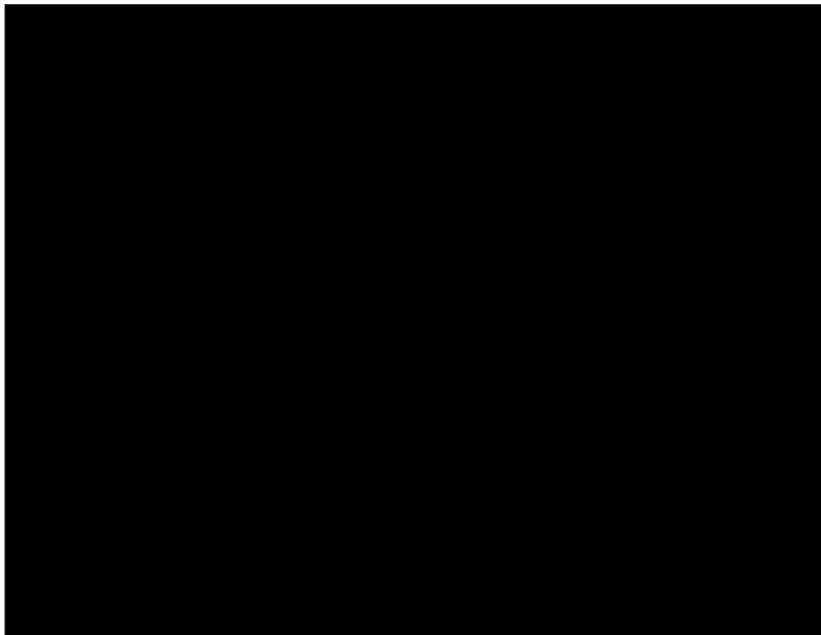
Celková energie pro dvojici částic s pohybem

v r, φ

$$E = \frac{1}{2}mv^2 - \underbrace{G\frac{M}{r} + \frac{L^2}{2mr^2}}_{V_{\text{eff}}(r)}.$$

Poslední orbita

Schwarzshildova černá díra

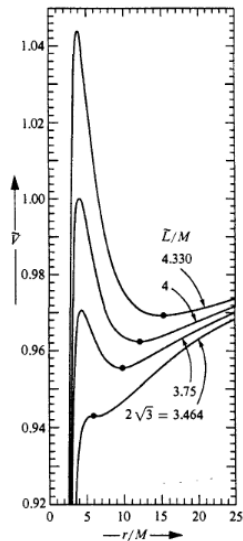
- Nerotující, nenabitá.
- Efektivní potenciál

$$V_{\text{eff}} \sim \left(1 - \frac{2GM}{c^2 r}\right) \left(c^2 + \frac{L^2}{2mr^2}\right).$$

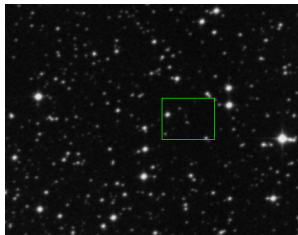
- Schwarzschildův poloměr

$$R_s = \frac{2GM}{c^2} \approx 3 \text{ km}/M_{\odot}.$$

- Rychlost ani hmotu nelze vyjádřit jednoduchým vztahem.

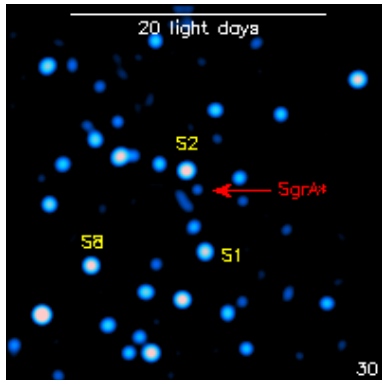
Střed Mléčné dráhy v oblacích

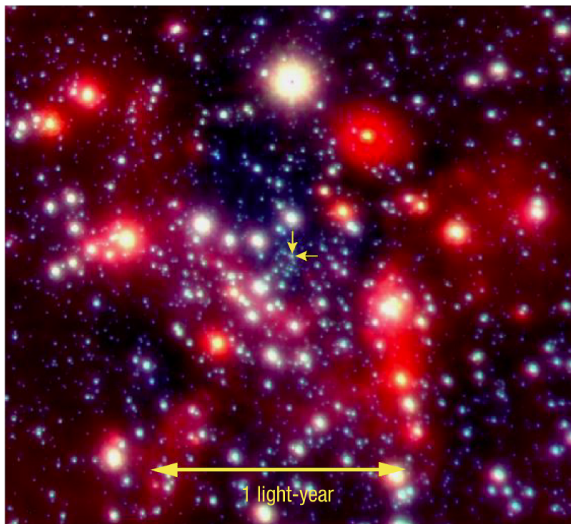
Infračervené oči ESO

<http://www.mpe.mpg.de/ir/GC/>

- R.Genzel & spol.
- pozorování od roku 1992
- vlnové délky: 1.6, 2.2 a 3.8 μm
- lokalizace díky vzplanutí

Za mlhou ...

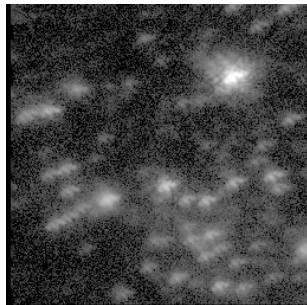
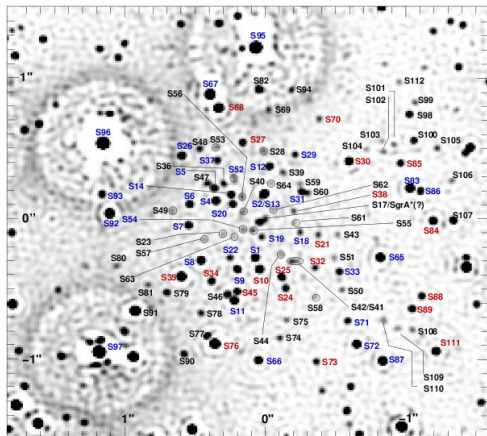
The Centre of the Milky Way
(VLT YEPUN + NACO)

ESO PR Photo 23a/02 (9 October 2002)

© European Southern Observatory

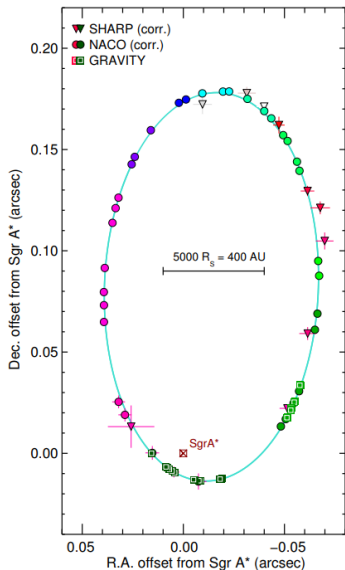

...a turbulencemi

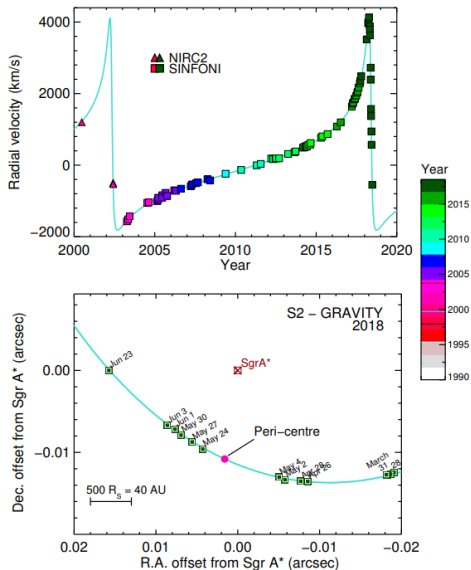

Sgr A*, 1992 – 2018

GRAVITY collaboration: A & A, **615**, L15

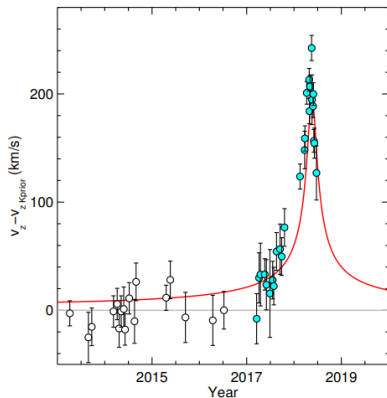
zaslechl F. Hroch

Na poslední orbitě

Sgr A*: rychlost a precese

GRAVITY collaboration: A & A, **615**, L15

Relativistická precese (jeden oběh)

$$\Delta\Phi = \frac{3\pi R_S}{a(1-e^2)} \approx 12'$$

(Merkur: $13''$ /století)

Míry Sgr A*

GRAVITY collaboration: A & A, **615**, L15

Hmota $(4.10 \pm 0.03) \cdot 10^6 M_{\odot}$

Distance 8130 ± 30 pc

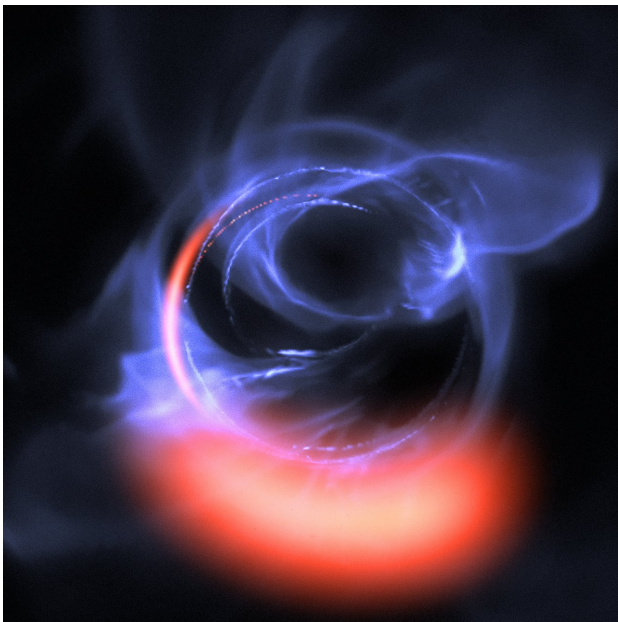
Perioda S2 16.05 roku

Exentricita 0.88

Perinigricon (přídíří) 17 světelných hodin

Průchod perinigeiconem byl 19. květen (máj) 2018, cca 4h po půlnoci UT.

Oblak na poslední orbitě

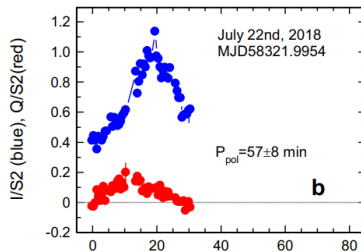
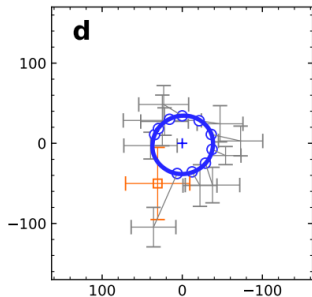
zaslechl F. Hroch

Na poslední orbitě

Zjasnění na poslední orbitě

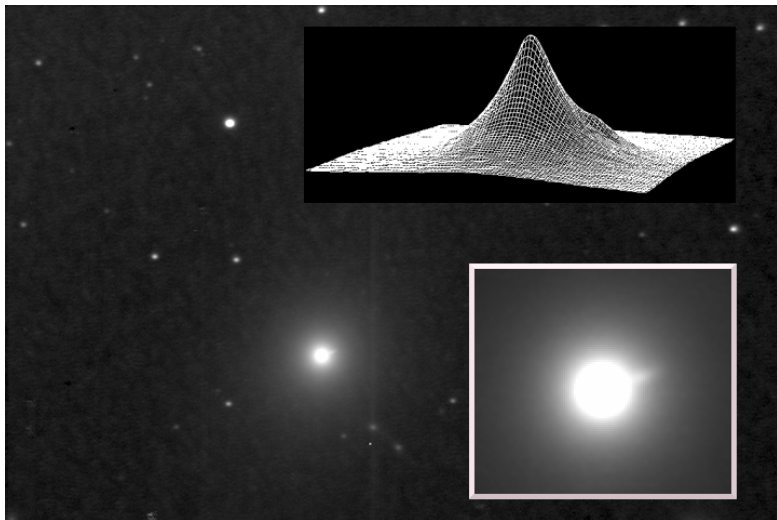
GRAVITY collaboration: A & A, **618**, L10

— R=7 R_g a=0 i=160° Ω=160° χ_r²=1.2

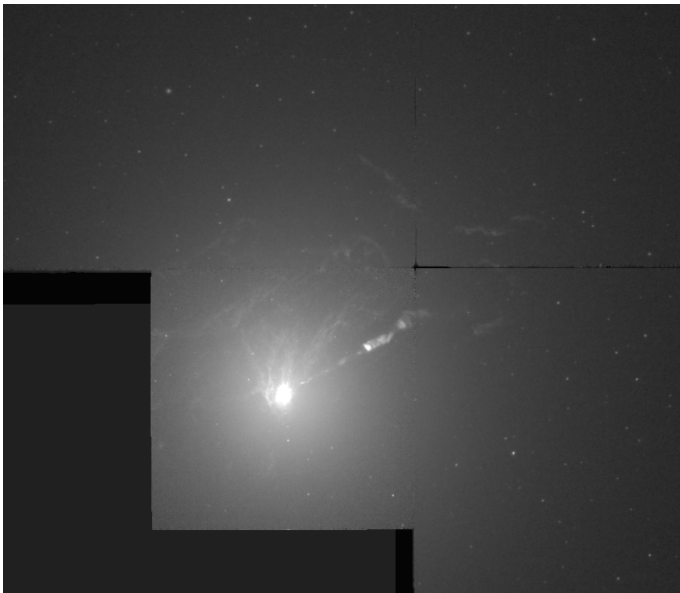
- Potvrzena Kerrova (rotující) černá díra
- oblak na orbitě 6 – 10R_s, perioda 33 – 65 minut

M 87 – srdce kupy v Panně

Jet z jádra M 87

Hubble Space Telescope

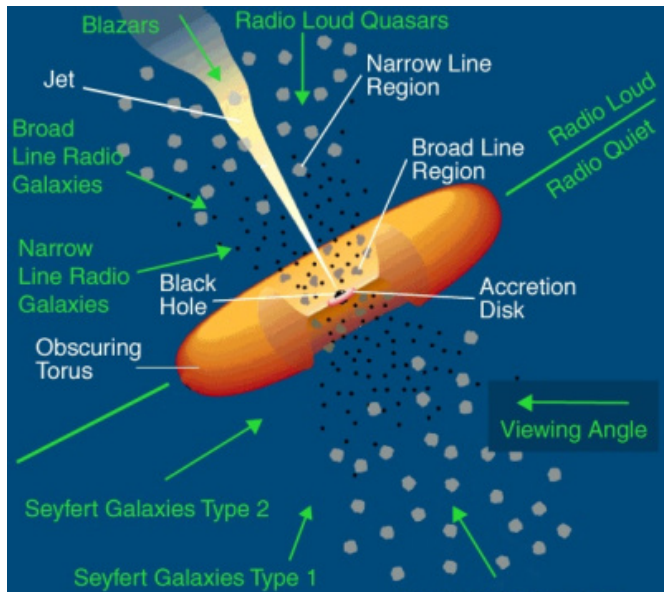

zaslechl F. Hroch

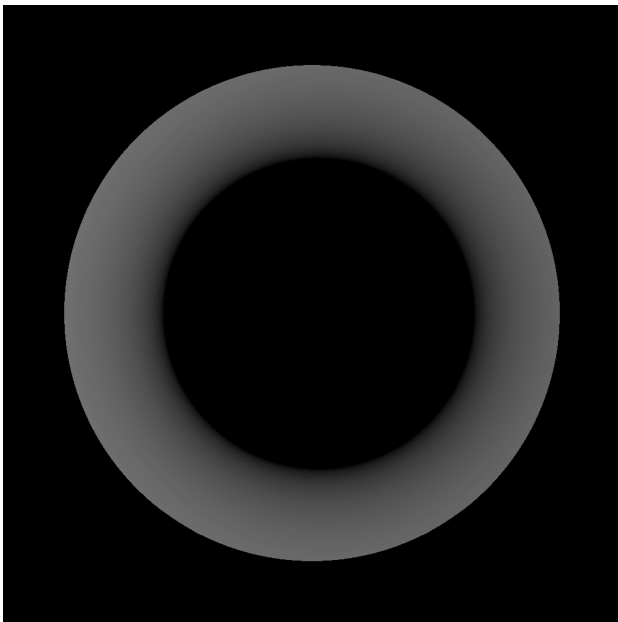
Na poslední orbitě

AGN: Aktivní galaktická jádra

Unifikovaný model AGN

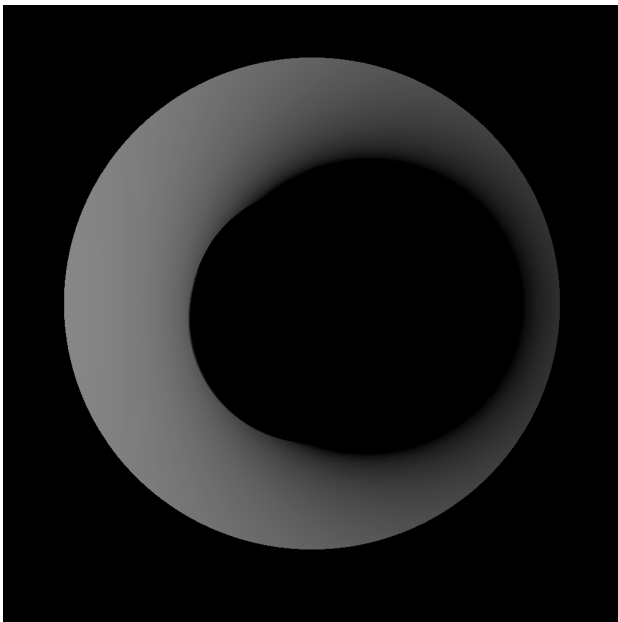
Obraz akrečního disku: sklon 1°

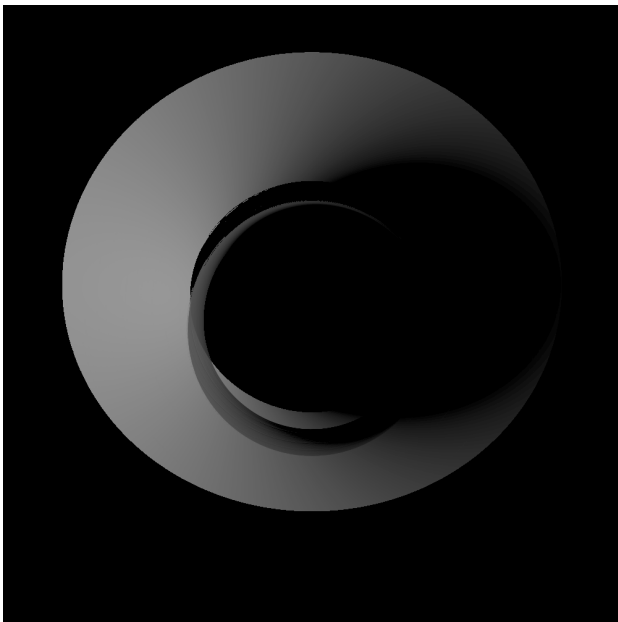
zaslechl F. Hroch

Na poslední orbitě

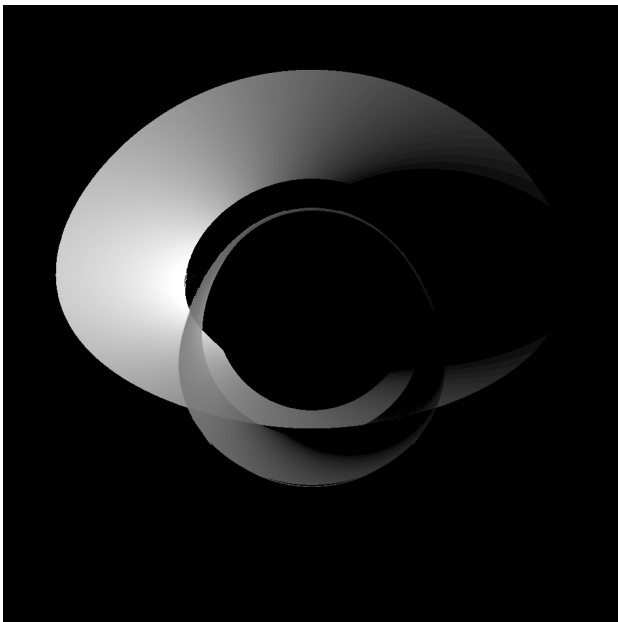
Obraz akrečního disku: sklon 10°

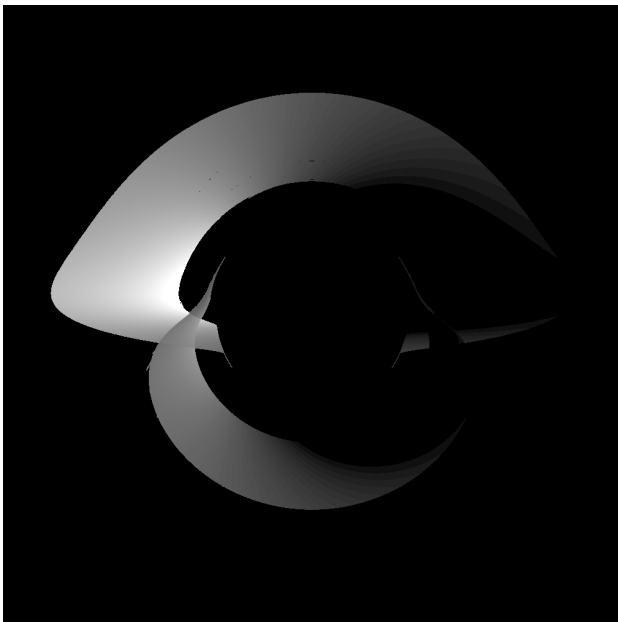
Obraz akrečního disku: sklon 30°

Obraz akrečního disku: sklon 60°

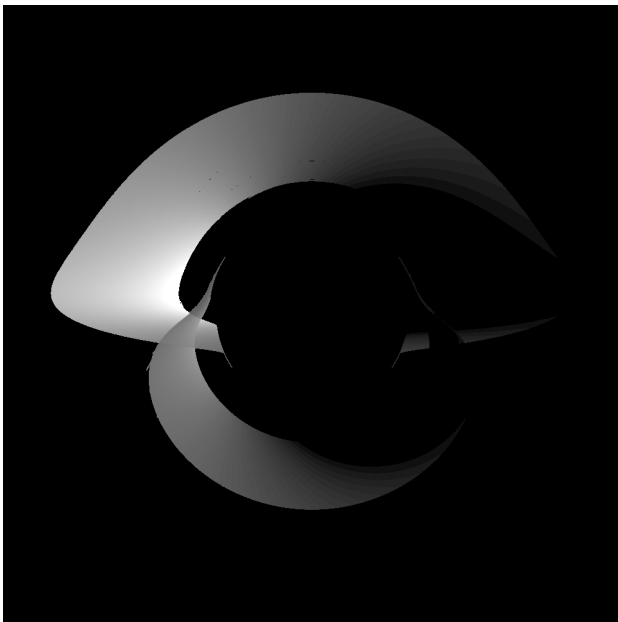
Obraz akrečního disku: sklon 80°

zaslechl F. Hroch

Na poslední orbitě

Obraz akrečního disku: sklon 89°

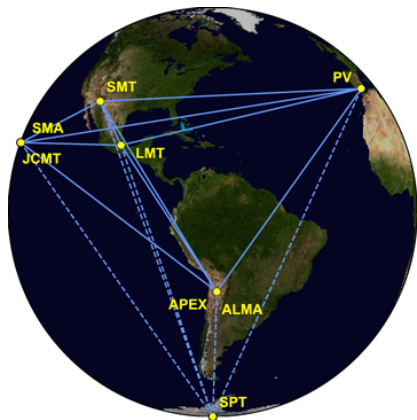

zaslechl F. Hroch

Na poslední orbitě

Event Horizon Telescope

ApJ, 875, No. 1

- 8 gigantických radioteleskopů
- vlnová délka 1.3 mm

Pozorovaný obraz akrečního disku

Dudaism

zaslechl F. Hroch

Na poslední orbitě